TOÀ ÁN NHÂN DÂN **QUẬN D** **THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG**	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 01/2022/QĐST-VDS	*D, ngày 16 tháng 12 năm 2022*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN QUẬN D, THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

***Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có*:**

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Vũ Văn Thắng

***Thư ký phiên họp*:** Ông Nguyễn Đức Hưng - Thư ký Tòa án nhân dân quận D, thành phố Hải Phòng.

***Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân quận D, thành phố Hải Phòng tham gia phiên họp*:** Bà Đoàn Thị Quỳnh Trâm - Kiểm sát viên.

Ngày 16 tháng 12 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân quận D, thành phố Hải Phòng, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 20/2021/TLST-VDS ngày 11 tháng 11 năm 2021 về việc yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 492/2022/QĐST-VDS ngày 01 tháng 12 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Trịnh Thị K; nơi cư trú: Tổ 16, khu L, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng; có mặt.

- *Người bị yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Trịnh Văn T; nơi cư trú: Tổ 16 khu L, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng; vắng mặt.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Bà Phạm Thị G; nơi cư trú: Khu L, H, D, Hải Phòng; vắng mặt

- *Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông Trịnh Văn T:* Bà Nguyễn Thị Hồng Thư - Trợ giúp viên pháp lý Trung tâm trợ giúp pháp lý Nhà Nước, thành phố Hải Phòng; có mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 29 tháng 10 năm 2021 và trong quá trình giải quyết việc dân sự, bà Trịnh Thị K trình bày:

Bà là chị gái ông Trịnh Văn T. Bố mẹ của bà và ông T có 05 người con. Trong đó, có em trai bà là Trịnh Văn T là bị bệnh về thần kinh nhiều năm nay. Ông T đã có thời gian điều trị tại bệnh viện tâm thần từ năm 1999 tại bệnh viện Tâm thần Hải Phòng. Hiện nay, ông T vẫn bị bệnh không nhận thức được hành vi của mình và

đang được điều trị và chăm sóc tại Trung tâm điều dưỡng người tâm thần Hải Phòng. Nay bà làm đơn đề nghị Tòa án tuyên bố ông Trịnh Văn T là người bị mất năng lực hành vi dân sự.

- Tại các lời khai trong quá trình giải quyết việc dân sự, bà Phạm Thị G (mẹ đẻ của ông Trịnh Văn T), bà Trịnh Thị T, bà Trịnh Thị T, bà Trinh Thị T(là các chị gái khác của ông Trịnh Văn T) trình bày:

Ông Trịnh Văn T trước đây sức khỏe và nhận thức bình thường, nhưng tới năm 25 tuổi, ông phát bệnh tâm thần, tinh thần và nhận thức không được bình thường, không còn có khả năng lao động. Gia đình nhiều lần cho đi kiểm tra và điều trị tại bệnh viện Tâm thần Hải Phòng nhưng tình trạng bệnh của ông T không thuyên giảm, vẫn phải uống thuốc điều trị, sức khỏe yếu, không nhận thức được. Từ trước tới nay ông T không sử dụng rượu, không sử dụng ma túy và các chất kích thích khác. Do tình trạng bệnh quá nặng, nên ông T được tiếp nhận vào Trung tâm điều dưỡng người tâm thần tại huyện V, Hải Phòng theo quyết định số 20/LĐTBXH-QĐ ngày 20/9/1999. Hiện tại, ông T đang được quản lý chăm sóc, nuôi dưỡng tại Trung tâm điều dưỡng người tâm thần Hải Phòng. Vì vậy gia đình bà đã thống nhất làm đơn yêu cầu Tòa án nhân dân quận D tuyên bố ông Trịnh Văn T bị mất năng lực hành vi dân sự để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho ông Trịnh Văn T.

- Trong quá trình giải quyết việc dân sự, hàng xóm của ông T là ông Trịnh Thế B, ông Phạm Văn T, tổ trưởng tổ dân phố số 15, L, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng là ông Trần Văn T trình bày:

Ông Trịnh Văn T là công dân sinh sống tại tổ dân phố số 15, L, phường H, quận D, Thành phố Hải Phòng. Năm 25 tuổi ông Trịnh Văn T có biểu hiện không như người bình thường, tinh thần bất ổn mất kiểm soát, có những hành vi không thể kiểm soát gây nguy hiểm cho xã hội và cộng đồng. Ông T không còn khả năng lao động, hay ốm đau, sinh hoạt hằng ngày phải có người thân chăm sóc. Gia đình ông T đã đưa ông đi khám tại Bệnh viện tâm thần Hải Phòng nhưng bệnh tình không thuyên giảm. Năm 1999 bệnh viện đã chuyển ông T vào trung tâm điều dưỡng người tâm thần tại huyện V, Hải Phòng để chăm sóc, điều trị. Nay được biết chị gái ông T là bà K có làm đơn yêu cầu Tòa án nhân dân quận D tuyên bố ông T bị mất năng lực hành vi dân sự, ông Trịnh Thế B, ông Phạm Văn T, ông Trần Văn T cung cấp các thông tin trên về tình trạng sức khỏe của ông Trịnh Văn T để Tòa án nhân dân quận D và Viện pháp y Tâm thần trung ương biết và có biện pháp bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho ông Trịnh văn T.

- Trong quá trình giải quyết việc dân sự, Ủy ban nhân dân phường H, quận D, thành phố Hải Phòng có ý kiến:

Ủy ban nhân dân phường H được biết Tòa án nhân dân quận D, thành phố Hải Phòng đang thụ lý yêu cầu tuyên bố ông Trịnh Văn T, cư trú tại tổ dân phố số 15 khu dân cư L, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng bị mất năng lực hành vi dân sự theo yêu cầu của bà Trịnh Thị K. Theo quy định tại thông tư số: 18/2015/TT-

BYT ngày 14 tháng 07 năm 2015 của Bộ trưởng Bộ Y tế, Ủy ban nhân dân phường H nhận xét về ông Trịnh Văn T như sau:

1. Ông Trịnh Văn T sinh năm 1966- Là công dân thuộc tổ dân phố số 15 khu dân cư L, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng. Mẹ đẻ của ông T là bà Hoàng Thị G. Ông T có các chị em là bà Trịnh Thị K, Trịnh Thị T, Trịnh Thị T, Trịnh Thị T, Trịnh Thị V.

2. Về tình trạng sức khỏe của ông Trịnh Văn T: Ông T có các biểu hiện không như người bình thường, không có khả năng lao động, sinh hoạt hàng ngày phải có người chăm sóc, tinh thần bất ổn định. Gia đình ông T đã đưa ông đi khám chữa tại bệnh viện Tâm thần Hải Phòng, nhưng tình trạng bệnh vẫn không thuyên giảm, từ năm 1999 đến nay, ông T được đưa vào quản lý, chăm sóc tại trung tâm điều dưỡng tâm thần Hải Phòng tại huyện V, Hải Phòng.

3. Về chấp hành pháp luật của ông Trịnh Văn T và gia đình: Gia đình ông T có cuộc sống ổn định, không ai vi phạm pháp luật, bản thân ông T từ trước đến nay chưa khi nào vi phạm pháp luật. Quá trình sinh hoạt và những hoạt động hàng ngày của ông T và gia đình từ trước đến nay bình thường đều phù hợp với pháp luật và phù hợp với đời sống cộng đồng, dân cư, thôn xóm.

4. Từ trước tới nay, ông T không sử dụng rượu bia, không sử dụng ma túy cùng các chất kích thích khác, không phải là đối tượng theo dõi của địa phương về các hành vi vi phạm pháp luật.

Tòa án đã tiến hành trưng cầu giám định sức khỏe tâm thần đối với ông Trịnh Văn T tại Viện pháp y tâm thần Trung ương. Tại Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 238/LKGĐ ngày 15 tháng 9 năm 2022 Viện Pháp y Tâm thần Trung ương kết luận: "*Tại thời điểm giám định, đối tượng Trịnh Văn T bị bệnh tâm thần phân liệt thể di chứng. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F20.5. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.*"

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông T đề nghị Tòa án xem xét tuyên bố ông T là người mất năng lực hành vi dân sự theo Kết luận giám định của Viện pháp y tâm thần Trung ương.

- Kiểm sát viên phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán, Thư ký phiên họp và của người tham gia tố tụng trong quá trình giải quyết việc dân sự, kể từ khi thụ lý cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra quyết định giải quyết việc dân sự và phát biểu ý kiến về việc giải quyết việc dân sự:

Về việc tuân theo pháp luật: Thẩm phán, Thư ký phiên họp đã tuân thủ theo đúng quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự. Người yêu cầu, đã chấp hành đầy đủ đúng quy định của pháp luật. Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan là Phạm Thị G, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông Trịnh Văn T đã chấp hành đầy đủ các quyền, nghĩa vụ theo quy định của pháp luật.

Về việc giải quyết việc dân sự: Tòa án thụ lý vụ án đúng thẩm quyền theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của

Bộ luật Tố tụng dân sự. Căn cứ Điều 22 và Điều 53 của Bộ luật Dân sự; căn cứ vào Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự và Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương số 238/LKGĐ ngày 15 tháng 9 năm 2022 chấp nhận yêu cầu của bà Trịnh Thị K về việc tuyên bố ông Trịnh Văn T là người mất năng lực hành vi dân sự.

Về chi phí giám định: Bà Trịnh Thị K tự nguyện chịu phí giám định pháp y tâm thần theo quy định của pháp luật.

Về lệ phí: Bà K là người cao tuổi có đơn xin miễn án lệ phí nên được miễn lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện Kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân quận D nhận định:

- *Về tố tụng:*

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Bà Trịnh Thị K yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Trịnh Văn T mất năng lực hành vi dân sự. Nơi cư trú của ông T là khu L, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng. Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự thì đây là việc dân sự "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân quận D.

[2] Về sự vắng mặt của đương sự: Tại phiên họp, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là bà Phạm Thị G có đơn giải quyết vắng mặt. Căn cứ vào Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân quận D tiến hành phiên họp vắng mặt bà G.

- *Về nội dung:*

[3] Xét yêu cầu của bà Trịnh Thị K về việc tuyên bố ông Trịnh Văn T là người mất năng lực hành vi dân sự: Căn cứ vào lời khai của các bên đương sự và tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, xác định ông T là em trai bà Trịnh Thị K, trước đây sức khỏe và nhận thức bình thường, nhưng tới năm 25 tuổi, ông phát bệnh tâm thần, tinh thần và nhận thức không được bình thường, không còn có khả năng lao động. Gia đình nhiều lần cho đi kiểm tra và điều trị tại bệnh viện Tâm thần Hải Phòng nhưng tình trạng bệnh của ông T không thuyên giảm, vẫn phải uống thuốc điều trị, sức khỏe yếu, không nhận thức được. Từ trước tới nay ông T không sử dụng rượu, không sử dụng ma túy và các chất kích thích khác. Do tình trạng bệnh quá nặng, nên ông T được tiếp nhận vào Trung tâm điều dưỡng người tâm thần tại huyện V, Hải Phòng theo quyết định số 20/LĐTBXH-QĐ ngày 20-9-1999. Hiện tại, ông T đang được quản lý chăm sóc, nuôi dưỡng tại Trung tâm điều dưỡng người tâm thần Hải Phòng.

[4] Bà K có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Ngày 11-11-2021, Tòa án nhân dân quận D tiến hành thụ lý việc dân sự yêu

cầu tuyên bố ông Trịnh Văn T mất năng lực hành vi dân sự và đã ra Quyết định trưng cầu giám định số 360/2021/QĐ-TCGĐ ngày 18-11-2021 trưng cầu Viện Pháp y Tâm thần Trung ương thực hiện giám định năng lực hành vi dân sự của ông Trịnh Văn T. Tại Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 238/LKGĐ ngày 15 tháng 9 năm 2022 của Viện Pháp y Tâm thần Trung Ương đã kết luận: "Tại thời điểm giám định đối tượng Trịnh Văn T bị bệnh tâm thần phân liệt thể di chứng. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F20.5. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi".

[5] Căn cứ vào Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 238/LKGĐ ngày 15 tháng 9 năm 2022 Viện Pháp y Tâm thần Trung ương đã kết luận ông T mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Do đó, có đủ cơ sở để chấp nhận yêu cầu của bà K về việc tuyên bố ông T mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại khoản 1 Điều 22, Điều 53 của Bộ luật Dân sự; khoản 1 Điều 27, Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật Hộ tịch, Bộ luật Dân sự và các quy định của pháp luật có liên quan.

- *Về chi phí giám định và lệ phí:*

[6] Bà Trịnh Thị K tự nguyện chịu cả chi phí giám định tâm thần theo luật định. Căn cứ Điều 12, Điều 14, Điều 15, Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội, bà Trịnh Thị K là người cao tuổi có đơn xin miễn lệ phí nên thuộc trường hợp miễn lệ phí.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 22, Điều 53 của Bộ luật Dân sự; khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 1 Điều 35; điểm a khoản 1 Điều 39; khoản 1 Điều 149, các điều 367, 369, 370, 376, 377 và 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 12, Điều 14, Điều 15, Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án:

Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Trịnh Thị K: Tuyên bố ông Trịnh Văn T; nơi cư trú: Khu L, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng bị mất năng lực hành vi dân sự.

Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật Hộ tịch, Bộ luật Dân sự và các quy định của pháp luật có liên quan.

Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Trịnh Thị K tự nguyện chịu toàn bộ chi phí giám định sức khỏe tâm thần. Miễn lệ phí giải quyết việc dân sự cho bà Trịnh Thị K.

Quyền kháng cáo: Người yêu cầu là bà Trịnh Thị K, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông Trịnh Văn T: Bà Nguyễn Thị Hồng Thư có quyền kháng

cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan là bà Phạm Thị G có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Quyền kháng nghị: Viện Kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện Kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Trong trường hợp quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các điều 6, 7, 7a và 9 Luật Thi hành án dân sự. Thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Nơi nhận:
- TANDTP Hải Phòng;
- VKSND quận D;
- Chi cục THADS quận D;
- Bà Trịnh Thị K, bà Phạm Thị G;
- Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông Trịnh Văn T;
- UBND phường H;
- Lưu: VP, Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Vũ Văn Thắng